

Единадесета Международна олимпиада по лингвистика

Манчестър (Великобритания), 22–26 юли 2013 г.

Решения на задачите от индивидуалното състезание

Задача №1. Правила:

1. Ако броят срички в думата (= основа + окончание) е четен, всички срички са кратки. Ако броят срички в думата е нечетен, последната четна сричка от основата се удължава.

2 = 2 + 0:	bu₁ɲa²-∅	3 = 2 + 1:	ba₁ma:² -gu₃
4 = 2 + 2:	bu₁ɲa²-gi₃mbal⁴	3 = 3 + 0:	gu₁da:²ga₃-∅
4 = 3 + 1:	gu₁da²ga₃-bi⁴	5 = 3 + 2:	ju₁du:²lu₃ -mu⁴ɟay₅
4 = 4 + 0:	mu₁yu²ba₃ra⁴-∅	5 = 4 + 1:	ga₁ɟa²gi₃mba:⁴ -gu₅

2. Гласната от окончанието **-ni** или **-mu** изпада, ако то непосредствено следва дълга гласна.

(a) **mugaɟumu, waɲa:lgu.**(b) **bama:n** — на човек (*род. надеж*), **buɲa:bi** — друга жена, **maɟurmuɟay** — с жаба, **muɟa:mni** — на майка (*род. надеж*).(c) на чужденец (*род. надеж*) — **muɟubara:n**, за рибарска мрежа — **mugaɟugu**, баща — **bimbi**, от жаба — **maɟu:ɟmu**, без мъж — **wagu:ɟagimbal**, на гълъб (*род. надеж*) — **ɟuduluni**, костенурка — **baɟi:gal**, без бумеранг — **waɲalgimbal**.

Задача №2. Сложното съществително има следния строеж:

$$\boxed{\text{определение}} + \left\{ \begin{array}{l} \text{-d- (пред гласна)} \\ \text{-n- (пред съгласна)} \end{array} \right\} + \boxed{\text{определяемо}}.$$

<i>ilennime</i>	стадо елени („еленов дом“)	<i>møɲer</i>	гръм
<i>joqonnime</i>	дървена къща („якутска къща“)	<i>ciremennime</i>	гнездо
<i>saanchohoje</i>	дървен нож	<i>joqonchohoje</i>	якутски нож
<i>johudawur</i>	калъф за нос	<i>saadoɲoj</i>	дървен сандък
(a) <i>ilenlegul</i>	храна за елени	<i>uoduo</i>	внук
<i>cireme</i>	птица	<i>oɲoj</i>	торба
<i>johul</i>	нос	<i>aariinjohul</i>	дуло на пушка
<i>aariinmøɲer</i>	изстрел („пушечен гръм“)	<i>uodawur</i>	люлка
<i>joqodile</i>	кон („якутски елен“)	<i>joqol</i>	якут
- (b) *aarii* — пушка, *aariidoɲoj* — калъф за пушка, *ciremedawur* — гнездо (= *ciremennime*), *ile* — елен, *johudewce* — връх на носа, *legul* — ядене, *saal* — дърво, *saannime* — дървена къща (= *joqonnime*), *uo* — дете.
- (c) желязна птица — *cuoncireme*, хъркане — *johunmøɲer*, връх на острието на нож — *chojedewce*, чувал за провизии — *legudoɲoj*.

Задача №3. Правила:

1. x [ʔ].
2. Съществителното и следващото го определение се произнасят като една дума, но в края на първата дума от словосъчетанието се губи [i] след гласна, а в началото на втората дума се губи [ʔ].

$$x\text{isitai } x\text{agai} [\text{ʔisita}ʔ \text{ ʔagai}] \rightarrow [\text{ʔisitaagai}]$$

3. 1 сричка = CVV, CV или VV (C = съгласна, V = гласна). Деленето на срички започва от края на думата.

$$\begin{aligned} x\text{iaapisi} &\rightarrow [\text{ʔiaapisi}] \rightarrow [\text{ʔiaapi.si}] \rightarrow [\text{ʔiaa.pi.si}] \rightarrow [\text{ʔi.aa.pi.si}] \\ h\text{ixi } x\text{itaixi} &[\text{hiʔi } ʔitaiʔi] \rightarrow [\text{hiʔitaiʔi}] \rightarrow \dots \rightarrow [\text{hi.ʔi.tai.ʔi}] \end{aligned}$$

4. Йерархия на теглата на сричките: TVV > DVV > VV > TV > DV (T = беззвучна съгласна ([h, k, p, s, t, ʔ]), D = звучна съгласна ([b, g])). Най-дясната сричка от най-тежкия тип измежду последните три срички получава първично ударение.

$$g\text{iopai } s\text{abi} [\text{giopa}ʔ \text{ sabi}] \xrightarrow{\text{TV=TV>DV}} [\text{gio} \dots \text{pa} \cdot \text{sa} \cdot \text{bi}] \rightarrow [\text{gio.pa}^1\text{sa.bi}]$$

5. Словосъчетанието има вторично ударение, ако в последните му три срички не влиза нищо от първата дума. Мястото му се определя по същите правила като на първичното, но последните три срички не се броят.

$$\begin{aligned} g\text{iopai } s\text{abi} &[\text{giopa}ʔ \text{ sabi}] \rightarrow \overbrace{[\text{gio} \dots \text{pa}]}^1 \cdot \overbrace{[\text{sa} \cdot \text{bi}]}^2 \rightarrow [\text{gio.pa}^1\text{sa.bi}] \\ g\text{iopai } x\text{aibogi} &[\text{giopa}ʔ \text{ ʔaibogi}] \rightarrow \overbrace{[\text{gio.pa} \dots]}_1 \cdot \overbrace{[\text{ai.bo.gi}]}_2 \rightarrow [{}_2\text{gio.pa}^1\text{ai.bo.gi}] \end{aligned}$$

Отговори:

<i>xaaibi</i>	ʔa. ¹ ai.bi	тънък
<i>xaapisi</i>	¹ ʔaa.pi.si	ръка
<i>xitiixisi</i>	ʔi. ¹ tii.ʔi.si	риба
<i>bigi</i>	bi. ¹ gi	почва
<i>kagahoaogii</i>	ka.ga.ho.ao. ¹ gii	папая
<i>kaibai</i>	¹ kaï.bai	маймуна
<i>kapiigaiitoii</i>	ka.pii.ga.ii.to. ¹ ii	молив
<i>poogaihiaio toio</i>	po.o.gai. ¹ hia.to.io	стар банан
<i>xabagi karioxio</i>	₂ ʔa.ba.gi.ka.pio. ¹ ʔio	друг тукан
<i>xabagi xogiai</i>	ʔa.ba. ¹ gio.gi.ai	голям тукан

Задача №4. Словоредът е

подлог	глагол	допълнение
--------	--------	------------

. Ако подлогът не е нито притежаван, нито собствено име, го предхожда членът **a**.

Съществително:

корен

 + [-**hi** мн. ч.] +

притежател:	
-ku	1-во л. ед.ч.
-no	3-то л. ед.ч.
-ndo	3-то л. мн.ч.

.

Собствено име: **a** +

първата сричка от корена

 + **a** +

корен

.

Притежание:

притежаемо	-no	притежател (ед. ч.)
------------	------------	---------------------

,

притежаемо	-ndo	притежател (мн. ч.)
------------	-------------	---------------------

.

Глагол:

d-	одуш. и мн. ч.
n-	неод. или ед. ч.

 +

o-	сег. вр.
a-	бъд. вр.

 +

корен

.

Бъд. вр.: ако първият звук на корена е **f**, той се заменя с **m**, в противен случай след първата съгласна се вмъква **-um**.

Предлогът **we** показва посоката на движението.

1. **andoandoke nogholi lagahiku.**
- (a) Маймуната купува моите мравки.
2. **a dhinihi dasumuli we murindo robhinehi.**
Демоните ще се върнат при ученика на жените.
3. Мравката ще се качи на камъка на ученика.
a-la-a-laga na-moni we kontu-no muri.
4. Мравките отиват при Демона.
a laga-hi do-kala we a-dhi-a-dhini.
- (b) 5. Маймуните на моите жени ще нарежат моите банани.
ndoke-hi-ndo robhine-hi-ku da-dumodo kalei-hi-ku.
6. Планините на маймуната са далеч.
molo-hi-no ndoke no-kodoho.

Задача №5. Активността в участък А се предизвиква от мисълта за подслон. Активността в участък В се предизвиква от мисълта за действия, извършвани с ръцете. Активността в участък С се предизвиква от мисълта за ядене. Активността в участък D се предизвиква от дълги думи. Според изследователите първите три фактора са екологично релевантни (т. е. резултатите от експеримента отговарят на известното за поведението на хората във всекидневния живот) и са от значение за оцеляването, а участък D отговаря за приблизителния зрителен образ на напечатаната дума.

Дума	Превод	Участък А (подслон)	Участък В (действия с ръцете)	Участък С (ядене)	Участък D (дълги думи)
refrigerator	‘хладилник’	ниска	ниска	висока	висока
cow	‘крава’	ниска	ниска	висока	ниска
bed	‘легло’	висока	ниска	ниска	ниска
butterfly	‘пеперуда’	ниска	ниска	ниска	висока
spoon	‘лъжица’	ниска	висока	висока	ниска
cat	‘котка’	ниска	ниска	ниска	ниска